

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 39/2010, instat pel Sr. XXX contra l'Institut Municipal d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

Primer.- En data 26/08/2010 va tenir entrada a l'Agència Catalana de Protecció de Dades, per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, la reclamació formulada pel Sr. XXX contra l'Institut Municipal d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona (en endavant, IMH) per no haver-se atès el dret de cancel·lació que havia fet efectiu respecte a les seves dades personals, tractades en un procediment incoat per una infracció de trànsit que ell no havia comès.

La persona reclamant aportava còpia de l'escrit de notificació de denúncia per infracció de circulació de 23/06/2010 que li havia notificat l'IMH, còpia de l'escrit d'al·legacions de 14/07/10 dirigit al IMH, així com còpia de la documentació acreditativa de la notificació d'aquest darrer escrit en data 20/07/2010.

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), mitjançant escrit de data 30/08/2010 es va donar trasllat a l'IMH de la reclamació de tutela del dret de cancel·lació presentada pel la persona reclamant, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- L'IMH va formular al·legacions mitjançant escrit de data 21/09/2010, rebut a l'Agència en la mateixa data. En aquestes al·legacions l'IMH exposava, entre d'altres, el següent:

- Que les dades personals de la persona reclamant figuren en els fitxers "Multes i Infraccions" i "Sistema Integrat de Recaptació" de l'Ajuntament de Barcelona, com a conseqüència de la incoació i tramitació d'un expedient sancionador per presumpta infracció de la normativa de trànsit.
- Que en data 02/07/2010 es va notificar la denúncia a l'aquí reclamant.
- Que mitjançant escrit de 14/07/2010, la persona reclamant va formalitzar al·legacions respecte la denúncia esmentada, on a més, sol·licitava expressament que *"una vez anulada la denuncia y reintegrados los gastos en que he incurrido a causa de la defectuosa tramitación de misma y, por tanto, totalmente cancelado el proceso sancionador contra mi persona, ningún dato personal mío sea conservado en este Ayuntamiento, más allá de lo legal y estrictamente necesario para la tramitación de este expediente."*
- Que l'interessat no indicava expressament que la seva petició estigués realitzada d'acord amb la LOPD.
- Que l'IMH va resoldre el 14/09/2010 anul·lar la multa impugnada i deixar sense efectes l'expedient sancionador esmentat.

- Que la sol·licitud de cancel·lació no es podia resoldre fins la resolució de les al·legacions formalitzades per l'interessat.
- Que mitjançant escrit de 20/09/2010, s'ha comunicat al reclamant la cancel·lació de les seves dades mitjançant el seu bloqueig.

L'IMH aportava amb el seu escrit presentat davant l'Agència, còpia de l'escrit d'al·legacions de 14/07/2010 formulat per la persona reclamant davant l'IMH; còpia d'una resolució sense data –segons informa l'IMH, de 14/09/2010- a través de la qual es resolvia anul·lar la sanció i arxivar les actuacions; i còpia de l'escrit de 20/09/2010 enviat a la persona reclamant, comunicant-li la cancel·lació de les seves dades, la qual cosa ha donat lloc al seu bloqueig.

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb l'article 5 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades.

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha aprovat la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, vigent des del 28/10/2010, en virtut de la qual l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades se subroga en la posició jurídica de l'Agència Catalana de Protecció de Dades (DT 1a). Tot i que l'entrada en vigor d'aquesta Llei no afecta la tramitació ni la decisió adoptada en aquest procediment, s'hi fa menció atès que en el moment de dictar-se la resolució, l'Autoritat s'ha subrogat en la posició de l'Agència.

Segon.- L'article 16 de la LOPD, relatiu al dret de cancel·lació, determina el següent:

- “1. El responsable del tractament té l'obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l'interessat en el termini de deu dies.*
- 2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.*
- 3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió.*
- 4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s'hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.*
- 5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat.”*

Per la seva banda, l'article 31.2 del RLOPD, disposa el següent:

"2. L'exercici del dret de cancel·lació dóna lloc al fet que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sens perjudici del deure de bloqueig conforme a aquest Reglament."

Finalment, l'article 32 del RLOPD, apartats 1 i 2, determina el següent:

"1. (...)

En la sol·licitud de cancel·lació, l'interessat ha d'indicar a quines dades es refereix, i ha d'aportar a aquest efecte la documentació que ho justifiqui, si s'escau.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de rectificació o cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal de l'afectat, igualment l'hi ha de comunicar en el mateix termini."

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

Tercer.- A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar si la persona reclamant tenia dret a la cancel·lació sol·licitada i si aquest dret es va fer efectiu.

Abans però, davant les manifestacions efectuades per l'Ajuntament en el seu escrit d'al·legacions, cal fer una consideració prèvia sobre si l'escrit d'al·legacions de 14/07/2010 presentat per la persona interessada davant l'IMH en data 20/07/2010 es podia considerar com una petició de cancel·lació en termes de la LOPD.

A efectes de determinar si aquest escrit es podia considerar com una sol·licitud d'exercici del dret de cancel·lació, cal acudir, d'una banda, a l'article 25.1 RLOPD -en el qual s'estableixen els requisits que ha de complir tota sol·licitud dirigida al responsable del fitxer en exercici dels drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició-, i de l'altra, a l'article 32.1 RLOPD -abans transcrit-, que preveu que la sol·licitud de cancel·lació haurà d'indicar a quines dades es refereix i aportar la documentació que la justifiqui, si s'escau.

Certament la persona afectada no mencionava expressament que aquella petició la formulava en exercici del dret de cancel·lació previst a la LOPD, però també és cert que del contingut de l'escrit es podia inferir que, al marge de formular les alegacions pertinents respecte als fets que se l'imputaven, exercia el dret de cancel·lació. En concret, en l'apartat 4t de la llista de pretensions, hi figurava el següent:

*“4º) Igualmente solicito que, una vez anulada la denuncia y reintegrados los gastos en que he incurrido a causa de la defectuosa tramitación de misma (sic) y, por tanto, totalmente cancelado el proceso sancionador contra mi persona, **ningún dato personal mío sea conservado en ese Ayuntamiento, más allá de lo legal y estrictamente necesario para la tramitación de este expediente**”* (la negreta figurava en l'escrit original). Formulada la pretensió en aquests termes, es pot considerar que complia amb els requisits previstos a l'article 25.1 i 32.1 del RLOPD, i per tant qualificar-la com una sol·licitud de cancel·lació en termes de la LOPD.

Quart.- Un cop efectuada aquesta consideració prèvia, és procedent entrar en el fons de l'assumpte.

Com a punt de partida cal tenir en compte que els articles 16 LOPD i 31.2 RLOPD regulen el dret de cancel·lació com el dret de l'afectat a que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sense perjudici del deure de bloqueig. Així, el dret de cancel·lació regulat a la LOPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

És per això que les limitacions a aquest dret de cancel·lació han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Els casos en què la pròpia LOPD exceptua el dret de cancel·lació es recullen al seu article 16, apartats 3 i 5; i també a l'article 33, punts 1 i 2, del RLOPD.

En el cas que ens ocupa, consta acreditat que davant aquella sol·licitud de cancel·lació formulada per la persona reclamant i rebuda a l'IMH el 20/07/2010, l'entitat reclamada mitjançant escrit de 20/09/2010 li comunicava a l'interessat que havia resolt estimar la cancel·lació sol·licitada.

Els articles 16.1 de la LOPD i 32.2 del RLOPD determinen que el responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud, que com s'ha dit s'havia formulat el 20/07/2010. Ara bé, en el cas que ens ocupa cal tenir en compte que la pròpia sol·licitud de cancel·lació ja diferia l'efectivitat de la seva petició a un moment posterior, en concret *“una vez anulada la denuncia”*. En efecte, la pròpia persona afectada era conscient que el dret de cancel·lació no es podia fer efectiu de manera immediata, ja que les seves dades personals eren necessàries per a la tramitació del procediment sancionador en curs.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

A més, l'efectivitat de la cancel·lació també estava condicionada a l'estimació de les alegacions formulades per la persona afectada, en el sentit que l'IMH considerés que efectivament s'havia produït l'error esgrimit per aquesta en l'atribució de responsabilitat per la infracció de trànsit denunciada, ja que en cas contraria seria necessària la conservació de les seves dades.

Així les coses, resulta obvi que el dret de cancel·lació exercit no es podia fer efectiu abans que l'òrgan competent dictés la resolució de sobreseïment que va posar fi al procediment sancionador. Un cop dictada aquesta resolució per la qual s'estimaven les alegacions de la persona afectada i s'arxivaven les actuacions, és quan s'iniciaria el termini de 10 dies per resoldre la sol·licitud de cancel·lació. La resolució esmentada es va dictar –segons manifesta l'IMH– el 14/09/2010 i mitjançant escrit de 20/09/2010, registrat de sortida el 21/09/2010, es notificava a la persona interessada l'estimació del dret de cancel·lació respecte a les seves dades que figuraven en els fitxers de l'IMH (*“Multes i Infraccions”* i *“Sistema Integrat de Recaptació”*), les quals havien estat incorporades per a la incoació i tramitació del procediment sancionador esmentat.

En definitiva, i des de la perspectiva del dret de cancel·lació regulat a la LOPD i al RLOPD, procedeix desestimar la present reclamació de tutela del dret de cancel·lació, atès que no s'aprecia que l'IMH hagués vulnerat el dret de cancel·lació de la persona aquí reclamant.

Cinquè.- A banda de tot l'exposat fins aquí, aquesta Autoritat considera oportú efectuar algunes consideracions sobre el bloqueig que l'IMH manifesta haver dut a terme arran de la cancel·lació de les dades de la persona reclamant.

En aquest sentit, els articles 16.3 LOPD i 31.2 RLOPD preveuen que l'exercici del dret de cancel·lació pot donar lloc al bloqueig de les dades personals en determinats supòsits.

Així, l'article 5.1 b) RLOPD, al definir el concepte de cancel·lació es refereix al bloqueig en els següents termes:

“b) Cancel·lació: procediment en virtut del qual el responsable cessa en l'ús de les dades. La cancel·lació implica el bloqueig de les dades, consistent en la identificació i reserva d'aquestes dades amb la finalitat d'impedir-ne el tractament excepte per posar-les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament i només durant el termini de prescripció de les responsabilitats esmentades. Transcorregut aquest termini s'ha de procedir a la supressió de les dades.”

Atès l'anterior, aquesta Autoritat estima convenient sotmetre a la consideració de l'IMH la concurrència en el present cas d'alguna responsabilitat nascuda del tractament que justifiqui el bloqueig de les dades personals respecte als fitxers abans esmentats, ja que l'eventual tractament que s'hagués d'efectuar en el procediment de responsabilitat patrimonial al qual al·ludeix l'IMH en l'escrit de resposta a la persona afectada, estaria vinculat a un altre fitxer, amb finalitats diferents.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Desestimar la reclamació de tutela formulada pel Sr. XXX contra l'Institut Municipal d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona.

Segon.- Notificar aquesta resolució a l'Institut Municipal d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona i a la persona reclamant.

La directora,

Esther Mitjans Perelló

Barcelona, 11 de novembre de 2010